КОНТРОЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка”

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Прарэктар па вучэбнай рабоце
________________ У. У. Шлыкаў
________________ 2015 г.
(дата зацвярджэння)
Рэгістрацыйны № УД-27-01/р

ГІСТОРЫЯ ГРАМАДСКАЙ ДУМКІ БЕЛАРУСІ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасцей профіля А – педагогіка

Факультэт гістарычны
Кафедра гісторыі Беларусі і славянскіх народаў

Курс у адпаведнасці з вучэбнымі планамі факультэтаў

Семестр у адпаведнасці з вучэбнымі планамі факультэтаў

Лекцыі 22 гадзіны

Практычныя (семінарскія)
заняткі 12 гадзін

Залік +

Аўдыторных гадзін па
вучэбнай дысцыпліне 34

Усяго гадзін
па вучэбнай дысцыпліне 72

Форма атрымання вышэйшай
адукацыі дзённая, завочная

Складальнік: П.А.Мацюш, кандыдат гістарычных навук

2015 г.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Вучэбная праграма складзена на аснове вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі “Гісторыя грамадскай думкі” № УД-27-01/баз. №25/2015 ад 30.04.2015 г.

Разгледжана і рэкамендавана да зацвярджэння кафедрай гісторыі Беларусі і славянскіх народаў

08.05.2015, № 7
(дата, номер пратакола)

Загадчык кафедры
________________А.Ф.Вялікі
(подпіс)

Адобрана і рэкамендавана да зацвярджэння Саветам гістарычнага факультэта ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка”

26.05.2015, № 10
(дата, номер пратакола)

Старшыня
________________А.В.Касовіч
(подпіс)

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджаючыя яе матэрыялы дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядаюць.

Метадыст вучэбна-метадычнага
ўпраўлення БДПУ ________________Г.І.Шкнай

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Грамадская думка Беларусі фарміравалася на працягу стагодзяў. У аснове любога палітычнага, эканамічнага, сацыяльнага факта ляжыць тая ці іншая ідэя, якая паступова дабівалася агульнага прызнання, станавілася карыснай для грамадства, выступала ў якасці маральнага імператыву. Яна рэгулявала паводзіны асоб, розных груп, суполак, сацыяльных інстытутаў у грамадстве, выпрацоўвала пэўныя нормы грамадскага жыцця.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны “Гісторыя грамадскай думкі Беларусі” павінна дапамагчы студэнтам асэнсаваць адметнасці грамадскага развіцця Беларусі, засвоіць духоўныя каштоўнасці беларускага грамадства, паказаць ролю асобы ў гісторыі, паглыбіць агульнагістарычныя веды.

Мэта – сфарміраваць цэласнае прадстаўленне аб сутнасці і эвалюцыі грамадскага развіцця Беларусі.

Для дасягнення пастаўленай мэты прадугледжваецца вырашэнне наступных **задач:**

- выявіць месца гісторыі грамадскай думкі Беларусі ў сістэме агульнаадукацыйных дысцыплін;
- прааналізаваць працэс станаўлення і развіцця грамадскай думкі Беларусі ў цеснай сувязі з гісторыяй нацыянальнай культуры і фарміраваннем этнічнага аблічча беларускага народа на агульнаеўрапейскім фоне;
- азнаёміць з жыццём, дзейнасцю і духоўнай спадчынай выдатных дзеячаў гісторыі, навукі, культуры, палітыкі Беларусі.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінн **ведаць:**

- асноўныя паняцці і тэрміны вывучаемай дысцыпліны;
- перыядызацыю развіцця грамадскай думкі Беларусі;
- выдатных палітычных, рэлігійных, навуковых, культурных дзеячаў беларускай гісторыі;
- асноўныя ідэі, тэорыі, канцэпцыі, якія ўзбагацілі духоўную спадчыну беларускага народа;

умець:

- характарызаваць асноўныя этапы развіцця грамадскай думкі Беларусі;
- разумець і тлумачыць асноўныя ідэі, тэорыі, канцэпцыі, выпрацаваныя беларускімі асветнікамі, філосафамі, навукоўцамі, грамадскімі, палітычнымі і рэлігійнымі дзеячамі;
- ацэньваць асноўныя дасягненні грамадска-палітычнай, прававой, філасофскай думкі Беларусі;
- выяўляць сувязь Беларусі з грамадска-палітычнымі і культурнымі працэсамі ў свеце;
- выкарыстоўваць гістарычны вопыт для аналізу сучасных тэндэнцый грамадскага развіцця Беларусі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

валодаць:

- асноўнымі паняццямі ў галіне грамадскай думкі ва ўзаемасувязі з гісторыяй Беларусі;
- навыкамі работы з навуковай, навукова-папулярнай і мастацкай літаратурай падчас падрыхтоўкі да лекцыйных і практычных заняткаў;
- метадамі інтэрпрэтацыі з'яў і фактаў гісторыі Беларусі.

Выкладанне курса "Гісторыя грамадскай думкі Беларусі" непасрэдна звязана з вывучэннем інтэграванага модуля "Гісторыя", што істотна дапаўняе і паглябляе яго змест.

Вынікі вывучэння дысцыпліны ажыццяўляюцца праз розныя формы кантролю: апытанні, рэфераты, тэставыя заданні, залік.

Вучэбная дысцыпліна "Гісторыя грамадскай думкі Беларусі" вывучаецца ў адпаведнасці з вучэбнымі планамі факультэтаў і прадугледжвае ўсяго 72 гадзіны, у тым ліку 34 аўдыторных (з із 22 гадзін – лекцыйных, 14 – практычных (семінарскіх) заняткаў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

№ п/п	Тэма	Колькасць гадзін		
		Аўдыторных		
		Усяго	Лекцыі	Семінары
1.	Увоздіны ў курс “Гісторыя грамадскай думкі Беларусі”	2	2	
2.	Фарміраванне беларускай дзяржаўнасці. Уплыў хрысціянства на генезіс грамадска-палітычнай думкі старажытнай Беларусі.	2	2	
3.	Грамадска-палітычная думка ў эпоху Адраджэння і Рэфармацыі.	4	2	2
4.	Палітычная і прававая думка ў перыяд Контррэфармацыі і панавання клерыкальнай ідэалогіі	4	2	2
5.	Асветніцкія ідэі і іх уплыў на грамадска-палітычнае жыццё у Беларусі	2	2	
6.	Грамадска-палітычная думка ў першай палове XIX ст.	4	2	2
7.	Актывізацыя грамадска-палітычнага жыцця ў Беларусі ў другой палове XIX-пачатку XX стст.	4	2	2
8.	Беларускі нацыянальны рух у перыяд абвяшчэння і стварэння беларускай дзяржаўнасці (1917–1920 гг.)	2	2	
9.	Грамадска-палітычная думка ў Беларусі ў 1920–1930-я гг.	4	2	2
10.	Асаблівасці грамадскага жыцця ў пасляваенны перыяд. (1945 – 1990 гг.)	2	2	
11.	Грамадска-палітычнае развіццё Рэспублікі Беларусь на сучасным этапе. Станаўленне новых духоўных каштоўнасцей у грамадстве.	4	2	2
	УСЯГО:	**34**	**22**	**12**

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛА

Тэма 1. Увоздіны ў курс “Гісторыя грамадскай думкі Беларусі”

Агульная характарыстыка “Гісторыі грамадскай думкі Беларусі” як вучэбнай дысцыпліны. Гістарыяграфія і крыніцы курса. Перыядызацыя гісторыі грамадскай думкі Беларусі.

Тэма 2. Фарміраванне беларускай дзяржаўнасці. Уплыў хрысціянства на генезіс грамадска-палітычнай думкі старажытнай Беларусі.

Станаўленне ранніх дзяржаўных утварэнняў усходніх славян на тэрыторыі Беларусі. Кіеўская Русь і яе роля ў гісторыі ўсходнеславянскіх народаў. Полацкае і Тураўскае княствы. Грамадска-палітычныя ідэі “Слова пра паход Ігаравы” і “Аповесці мінулых часоў”. Летапісанне. Асноўныя рысы старажытнага права Беларусі.

Прычыны і гістарычныя ўмовы распаўсюджвання хрысціянства ва ўсходнеславянскіх землях. Рэлігійна-асветніцкія дзеячы і іх роля ў распаўсюджванні хрысціянскай маралі. Е. Полацкая. К. Смаляціч. К. Тураўскі.

Тэма 3. Грамадска-палітычная думка ў эпоху Адраджэння і Рэфармацыі

Асаблівасці развіцця грамадска-палітычных працэсаў у ВКЛ. Адлюстраванне грамадска-палітычнай рэчаіснасці ў беларуска-літоўскіх летапісах.

Характарыстыка грамадска-палітычнага і духоўнага жыцця Еўропы ў Новы час. Распаўсюджванне гуманістычных ідэй. Асноўныя тэндэнцыі развіцця грамадска-палітычнай думкі ў эпоху Адраджэння, Рэфармацыі. Уплыў розных рэфармацыйных плыняў на развіццё грамадскай думкі ВКЛ. Распаўсюджванне лютэранства, кальвінізму (памяркоўныя і радыкальныя напрамкі).

Статуты ВКЛ і іх уплыў на фарміраванне ўсходнеславянскай і еўрапейскай грамадска-прававой культуры. Л. Сапега.

Шляхецкая ідэалогія і яе роля ў палітычнай кансалідацыі прывілеяваных саслоўяў. Асаблівасці беларускага Адраджэння, яго каштоўнасці і ідэалы (XVI - пачатку XVII стст.) Асветніцкі напрамак грамадска-палітычнай думкі беларускага Адраджэння. Погляды Ф. Скарыны, М. Гусоўскага, С. Буднага, В. Цяпінскага.

Тэма 4. Палітычная і прававая думка ў перыяд Контррэфармацыі і панавання клерыкальнай ідэалогіі

Пачатак Контррэфармацыі. Дзейнасць езуітаў. Берасцейская царкоўная унія. Барацьба ідэалагічных напрамкаў. Погляды П. Скаргі, І. Пацея, С. Зізанія, М. Сматрыцкага, і інш.

Дзейнасць І. Кунцэвіча. Сацыяльна-філасоўскія погляды К. Лышчынскага. С. Полацкі – тэарэтык асветнага абсалютызму ў Расіі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Грамадска-палітычныя погляды І. Капіевіча, А. Філіповіча. Пачатак вышэйшай юрыдычнай адукацыі ў Беларусі.

Тэма 5. Асветніцкія ідэі і іх уплыў на грамадска-палітычнае жыццё ў Беларусі

Гістарычныя ўмовы развіцця Асветніцтва ў другой палове XVIII ст. Прадвеснікі асветніцкай ідэалогіі С. Ляшчынскі, С. Канарскі. Уплыў еўрапейскіх асветнікаў на фарміраванне грамадска-палітычнай думкі на беларускіх землях. Вальтэр. Руссо і інш.

Палітычная думка эпохі Асветніцтва. Дысідэнцкі рух. Палітычныя погляды Г. Канісскага, І. Страйноўскі, І. Храптовіч. Грамадска-палітычныя ідэі А. Тызенгаўза. Асноўныя ідэі Канстытуцыі Рэчы Паспалітай 3 мая 1791 г. Грамадская ацэнка падзелаў Рэчы Паспалітай.

Тэма 6. Грамадска-палітычная думка ў першай палове XIX ст.

Спецыфіка развіцця грамадска-палітычнай думкі ў пачатку XIX ст. Віленскі ўніверсітэт як цэнтр вольнадумства. Першыя праяўленні беларускай нацыянальнай ідэі ў мастацкай літаратуры. Развіццё навуковых ведаў аб беларускім народзе. Рост грамадзянскай свядомасці. Тайныя таварыствы і арганізацыі. Філарэты. Філаматы. Т. Зан, А. Міцкевіч, Я. Чачот. Роля дзекабрыстаў у актывізацыі грамадскага жыцця. М. Мураўёў.

Рэвалюцыйныя падзеі ў Заходняй Еўропе і іх уплыў на грамадска-палітычнае жыццё Беларусі. Ф. Савіч.

Тэма 7. Актывізацыя грамадска-палітычнага жыцця ў Беларусі ў другой палове XIX-пачатку XX стст.

Адмена прыгоннага права. Буржуазныя рэформы 60–70-х гг. XIX ст.: асаблівасці іх правядзення ў Беларусі. Паўстанне 1863–1864 гг. і яго ўплыў на палітыку ўладаў Расійскай імперыі ў беларускіх губернях. Палітычыя ідэі К. Каліноўскага.

Ідэалогія лібералізму, народніцкі і сацыял-дэмакратычны рухі ў Беларусі. Пазіцыя гомазаўцаў. Гістарычныя ўмовы фарміравання беларускай нацыі. Афармленне агульнарасійскіх палітычных партый і іх роля ў фарміраванні грамадска-палітычнай думкі. Беларускі нацыянальны рух і яго роля ў рэвалюцыйным працэсе ў пачатку XX ст. БСГ. Рэвалюцыя 1905–1907 гг. Пачатак парламентарызму. Роля “Нашай Нівы” (1906-1910) у абуджэнні гістарычнай свядомасці беларускага народа. Дзейнасць палітычных партый і рухаў (БУНД, РСДРП, ПСР і інш.).

Тэма 8. Беларускі нацыянальны рух у перыяд абвяшчэння і стварэння беларускай дзяржаўнасці (1917–1920 гг.)

Праблема гістарычнага выбару пасля падзення ў Расіі самадзяржаў’я. Лютаўская рэвалюцыя 1917 г. і падзеі ў Беларусі. Стратэгія і тактыка палітычных партый у адносінах да ўлады і выбар шляхоў грамадскага развіцця.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Роля Кастрычніцкай рэвалюцыі ў гістарычным лёсе беларускага народа. Устанаўленне Савецкай улады ў Беларусі. Першы Усебеларускі з’езд.

Шляхі фарміравання беларускай дзяржаўнасці на нацыянальна-дэмакратычнай і рэвалюцыйна-класавай асновах. Пазіцыя бальшавікоў у нацыянальным пытанні. Абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі. Стварэнне беларускай савецкай дзяржаўнасці.

Тэма 9. Грамадска-палітычная думка ў Беларусі ў 1920–1930-я гг.

Асноўныя характарыстыкі савецкага грамадска-палітычнага жыцця. Станаўленне і развіццё савецкай ідэалагічнай сістэмы. Разгром палітычнай апазіцыі ў пачатку 1920-х гг. завяршэнне фарміравання аднапартыйнай сістэмы. Замацаванне манаполіі камуністычнай партыі. Усталяванне ідэалагічнай артадоксіі.

Канстытуцыя БССР 1927 г. Дасягненні ў галіне нацыянальна-культурнага будаўніцтва. Беларусізацыя як частка нацыянальна-дзяржаўнай палітыкі. Унутрыпартыйная барацьба ў БССР (1920-я гг.). Разгром беларускага нацыянал-дэмакратызму. Змены ў савецкай дзяржаўнай сістэме і іх адлюстраванне ў Канстытуцыі БССР 1937 г. Асноўныя характарыстыкі грамадскай сістэмы ў БССР (1920–1930-я гг).

Рыжскі мірны дагавор у гістарычным лёсе беларускага народа. Грамадска-палітычнае, эканамічнае, нацыянальна-культурнае становішча Заходняй Беларусі ў складзе Польскай дзяржавы. Рэвалюцыйны і нацыянальна-вызваленчы рух ў Заходняй Беларусі.

Тэма 10. Асаблівасці грамадскага жыцця ў пасляваенны перыяд. (1945 – 1990 гг.)

Новая растаноўка палітычных сіл у Свеце пасля Другой Сусветнай вайны. Супрацьборства двух сацыяльна-палітычных сістэм.

Грамадска-палітычнае жыццё ў СССР і БССР у першае пасляваеннае дзесяцігоддзе. Барацьба з антысавецкімі ваеннымі арганізацыямі і групамі. Ідэалагічныя кампаніі і неабгрунтаваныя рэпрэсіі па палітычных матывах другой палове 1940-х – 1953 гг. Асуджэнне культа асобы І.В. Сталіна. Асаблівасці працэсу дэмакратызацыі грамадска-палітычнага жыцця ў другой палове 1950-х – 1964 гг. Нарастанне кансерватызму ў грамадска-палітычным жыцці ў 1970-я – першай палове 1980-х гг. Бюракратызацыя партыйна-дзяржаўнага апарату. Узмацненне фармалізацыі ў жыцці і дзейнасці грамадскіх арганізацый. Спробы рэфармавання палітычнай сістэмы ў гады перабудовы. Нефармальныя грамадскія арганізацыі, пачатак пераходу да шматпартыйнасці. Змены выбарчай сістэмы. Выбары З’езда народных дэпутатаў СССР, выбары Вярхоўнага Савета БССР XII склікання. Грамадска-палітычныя канфлікты ў саюзных рэспубліках. “Парад суверэнітэтаў”. Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Тэма 11. Грамадска-палітычнае развіццё Рэспублікі Беларусь на сучасным этапе. Станаўленне новых духоўных каштоўнасцей ў грамадстве.

Заканадаўча-прававое афармленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь.

Беларускі парламентарызм ва ўмовах шматпартыйнасці. Савет Міністраў у сістэме дзяржаўнай улады. Фарміраванне незалежнай судовай улады. Канстытуцыйны працэс і прыняцце Канстытуцыі 1994 г. Выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і фарміраванне новай сістэмы ўлады. Палітычная барацьба і рэспубліканскі рэферэндум 1995 г. Канстытуцыйны крызіс і рэферэндум 1996 г., яго вынікі. Пераход да прэзідэнцкай рэспублікі.

Міжнароднае прызнанне Рэспублікі Беларусь. Станаўленне нацыянальнай дыпламатыі. Выпрацоўка стратэгіі і прынцыпаў знешняй палітыкі. Эканамічны прагматызм як фактар знешняй палітыкі. Шматвектарнасць знешняй палітыкі.

Стан гісторыка-культурнай спадчыны. Асноўныя накірункі развіцця літаратуры і мастацтва. Узаемаадносіны дзяржавы і царквы, адраджэнне рэлігійна-канфесійнага жыцця.

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Пералік асноўнай і дадатковай літаратуры

Асноўная:

1. Батяев, В.Ф. Развитие белорусских общественных обьединений в XIX – 20-е годы XX века / В.Ф. Батяев. Ин-т искусствоведения. этнографии и фольклора им. К.Крапивы НАН Беларуси. – Минск: Право и экономика, 2007. – 381 с.

2. Вішнеўская, І.У. Гісторыя палітычнай і прававой думкі Беларусі: дапамож. для студэнтаў вышэйш. навуч.установ/ І.У. Вішнеўская. – Мінск: Тэсей, 2004. – 272 с.

3. Вішнеўская, І.У. Гісторыя палітычнай і прававой думкі Беларусі на мяжы еўрапейскіх цывілізацый (IX – пачатак XXI ст.): манаграфія / І.У. Вішнеўская. – Мінск, 2008. – 296 с.

4. Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі. У 6 т. Т. 1. Эпоха Сярэднявечча / В. Б. Евароўскі [і інш.]; рэд. кал.: В.Б. Евароўскі [і інш.]; Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т філасофіі. – Мінск: Беларус. навука, 2008. – 980 с.

5. Доўнар, Т.І. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі / Т.І. Доўнар. – Мінск: Амалфея, 2007. – 400 с.

6. Забаўскі, М.М. Расійская Дзяржаўная Дума ў лёсах Беларусі (1906–1917 гг.) / М.М. Забаўскі. – Мінск: БДПУ, 2008. – 266 с.

7. Козел, А.А. Философская мысль Беларуси: учеб. пособие / А.А. Козел. – Минск: Амалфея, 2004. – 352 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

8. Лыч, Л. Гісторыя культуры Беларусі / Л. Лыч, У. Навіцкі. – Мінск: НКФ Экаперспектыва, 1996. – 453 с.

9. Мохнач, Н.Н. Общественно-политическая и этическая мысль Белоруссии начала XIX в. / Н.Н. Мохнач. Мн.. 1995. – 170 с.

10. Падокшын, С.А. Этычная думка ў культуры Беларусі XVI–XVII стст. / С.А. Падокшын; навук. рэд. А.С. Майхровіч. – Мінск: Бел. навука, 2004. – 151 с.

11. Падокшын, С.А. Унія. Дзяржаўнасць. Культура (Філасофска-гістарычны аналіз) / С.А.Падокшын. – Мінск: Беларуская навука, 1998. – 111 с.

12. Саверчанка, І. Aurea mediocritas. Кніжна-пісьмовая культура Беларусі: Адраджэння і Ранняе барока / І. Саверчанка. – Мінск: Тэхналогія, 1998. – 319 с.

13. Сокал, С.Ф. Кароткі агляд палітычнай і прававой думкі Беларусі: лекцыйны матэрыял / С.Ф. Сокал. – Магілёў, 1999. – 142 с.

14. Чыгрынаў, П.Г. Грамадская думка ў Беларусі: палітыка-гістарычны аспект (X – пачатак XX ст.): вуч. дапаможнік / П.Г. Чыгрынаў. – Мінск, 1996.

15. Шалькевіч, В. Гісторыя палітычнай і прававой думкі Беларусі / В. Шалькевіч. – Мінск: Маладзежнае навуковае супрацоўніцтва, 2002. – 248 с.

Дадатковая:

1. Бегунов, Ю.К. К вопросу о церковно-политических планах Григория Цамблака / Ю.К. Бегунов // Советское славяноведение. – 1981. – № 3.

2. Бич, М.И. Рабочее движение в Белоруссии в 1861–1904 гг. – Мінск, 1983.

3. Блинова, Т.Б. Иезуиты в Белоруссии. Роль иезуитов в организации образования и просвещения / Т.Б. Блинова. – Гродно: ГрГУ, 2002. – 425 с.

4. Васілевіч, Р.А. Гісторыя канстытуцыйнага права Беларусі / Р.А. Васілевіч, Т.І. Доўнар, І.А. Юхо. – Мінск: Права і эканоміка, 2001. – 362 с.

5. Галенчанка, Г.Я. Францыск Скарына – беларускі і ўсходнеславянскі першадрукар / Г. Галенчанка. – Мінск, 1993.

6. Дзербіна, Г.В. Узаемаўплывы прававой культуры Вялікага княства Літоўскага і Польшчы ў XVI ст. / Г.В. Дзербіна // На шляхах да ўзаемаразумення (Беларусіка = Albaruthenika. Кн.15). – Мінск, 2000.

7. Іванова, Л. Са спадчыны Сымона Буднага / Л. Іванова // Помнікі гісторыі і культуры Беларусі. – 1986. – № 4.

8. Конан, У.М. Ф. Скарына і яго героі // Адраджэнне. Гістарычны альманах. Вып. 1. – Мінск, 1995.

9. Кохановский, А.Г. Белорусская интеллигенция: самоопределение и этапы становления в XIX — начале XX в / А.Г. Кохановский // Працы гістарычнага факультэта БДУ: навук. зб. Вып. 2 / рэдкал. У.К. Коршук (адк. рэд.) [і інш.] – Мінск: БДУ, 2007. – С. 3–20.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

10. Кузьма, Д.І. Праекты першых беларускіх універсітэтаў: М.В. Каяловіч і праблема арганізацыі праваслаўнай вышэйшай навучальнай установы ў Беларусі ў другой палове XIX ст. / Д.І. Кузьма // Беларуская думка. – 2010. – № 6. – С. 116–120.

11. Ладысеў, У.Ф. На пераломе эпох: станаўленне беларускай дзяржаўнасці (1917–1939 гг.) / У.Ф. Ладысеў, П.І. Брыгадзін. – Мінск, 2003.

12. Майхрович, А.С. Становление и развитие философской мысли в X – XVIIIвв. / А.С. Майхрович // Очерки истории науки и культуры Беларуси / А.С. Майхрович, С.А. Подокшин. – Мн.: Навука і тэхніка, 1996. – С. 202-223.

13. Мальдзіс, А.І. Францыск Скарына як прыхільнік збліжэння і ўзаемаразумення людзей і народаў / А.І. Мальдзіс. – Мінск: Навука і тэхніка, 1988. – 34 с.

14. Мартос, А. Літоўска-Новагародская мітраполія / А. Мартос // Спадчына. – 1992. – № 6; 1993. – № 1.

15. Мельнікаў, А.А. Кірыл, епіскап Тураўскі, Жыццё. Спадчына. Светапогляд / А.А. Мельнікаў. – Мінск, 2000.

16. Мельнікаў, А. «Жыціе» і жіцце Еўфрасінні ігуменні Полацкай // Адраджэнне. Гістарычны альманах. – Вып. 1. – Мінск, 1995.

17. Мохнач, Н.Н. От Просвещения к революционному демократизму (Общественно-политическая и философская мысль Белоруссии конца 10-х – начала 50-х годов XIX в.). – Мінск, 1978.

18. Платонаў, Р. Палітыкі. Ідэі. Лёсы. Грамадзянская пазіцыя ва ўмовах нарастання ідэалагічна-палітычнага дыктату ў Беларусі 20–30-х гг. / Р. Платонаў. – Мінск,1996.

19. Саверчанка, І.В. Канцлер Вялікага княства Леў Сапега / І. Саверчанка. – Мінск, 1992.

20. Саверчанка, І.В. Сымон Будны: Гуманіст і рэфарматар / І. Саверчанка. – Мінск, 1993.

21. Самбук, С.М. Общественно-политическая мысль Белоруссии во 2-й половине XIX в. / С.М. Самбук – Мінск, 1976.

22. Самбук С.М. Политика царизма в Белоруссии во 2-й пол. XIX в. / С.М. Самбук – Мінск, 1982.

23. Сідарэвіч, А. Антон Луцкевіч і гісторыя беларускага руху / А. Сідарэвіч // Луцкевіч А. Да гісторыі беларускага руху: Выбраныя творы. – Мінск, 2003.

24. Спірыдонаў, М.Ф. Апошні канцлер Вялікага Княства Літоўскага [Яўхім Храптовіч] // Спадчына. – 2001. – № 1–2.

25. Старажытная беларуская літаратура (XII–XVII стст.). – Мінск: Кнігазбор, 2008. – 608 с.

26. Старостина, И.П. Право ВКЛ в контексте культурно-исторических связей Польши, Литвы и Руси // Восточная Европа в исторической ретроспективе. – М., 1999.

27. Терешкович, П.В. Из истории формирования национального самосознания белорусов (XIV – начало XX в.) / П.В. Терешкович // Советская этнография. – 1990. – № 6. – С. 8-26.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

28. Турук, Ф.Ф. Белорусское движение / Ф.Ф. Турук. – М.: Госиздат, 1921. – 143 с.

29. Шалькевіч В.Ф. Палітычныя погляды Міколы Гусоўскага (да 475-годдзя выхаду у свет паэмы «Песня пра зубра») / В.Ф. Шалькевіч // БГЧ. – 1998. – № 4.

30. Францыск Скарына. Зборнік дакументаў і матэрыялаў / АН БССР, Ін-т гісторыі; навук. рэд. Г.Я. Галенчанка. – Мінск, 1988. – 325 с.

31. Франциск Скорина и его время / Бел. сов. энцикл.; редкол.: Г.Я. Голенченко [и др.]. – Минск: БСЭ им. П.Бровки, 1990. – 631 с.

32. Швед, В.В. Паміж Польшчай і Расіяй: грамадска-палітычнае жыццё на землях Беларусі (1772–1863) / В.В. Швед. – Гродна, 2001.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ І ВЫКАНАННЮ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ “ГІСТОРЫЯ ГРАМАДСКАЙ ДУМКІ БЕЛАРУСІ”

Мэтай метадычных рэкамендацый з’яўляецца павышэнне эфектыўнасці вучэбнага працэсу, у тым ліку дзякуючы самастойнай рабоце, у якой студэнт становіцца актыўным суб’ектам навучання, што азначае:

- здольнасць займаць у навучанні актыўную пазіцыю;
- магчымасць мабілізаваць інтэлектуальныя і валявыя намаганні для дасягнення вучэбных мэтаў;
- уменне праектаваць, планаваць і прагназаваць вучэбную дзейнасць;
- звычку ініцыяваць сваю пазнавальную дзейнасць на аснове ўнутранай станоўчай матывацыі;
- усведамленне сваіх патэнцыяльных вучэбных магчымасцяей і псіхалагічную падрыхтаванасць скласці праграму дзейнасці па самаразвіццю.

Віды самастойнай работы студэнтаў

Рэпрадуктыўная самастойная работа	Самастойнае азнаямленне, прагляд, канспектаванне вучэбнай літаратуры, праслухоўванне лекцый, завучванне, пераказ, запамінанне, інтэрнэт-рэсурсы, паўтарэнне вучэбнага матэрыялу
Пазнавальна-пошуквая самастойная работа	Падрыхтоўка паведамленняў, дакладаў, выступленняў на семінарскіх і практычных занятках, падбор літаратуры па праблемах дысцыпліны, напісанне рэфератаў, кантрольных, курсавых работ і інш.
Творчая самастойная работа	Падрыхтоўка тэзісаў і навуковых артыкулаў, удзел у навукова-даследчай рабоце, падрыхтоўка дыпломнай работы (праекта), удзел у студэнцкай навуковай канферэнцыі, студэнцкай навукова-даследчай лабараторыі

Арганізацыя кантролю самастойнай работы

Для паспяховага выканання самастойнай работы студэнтаў неабходна планаванне і кантроль з боку выкладчыкаў. Аўдыторная самастойная работа выконваецца студэнтамі на лекцыях, семінарскіх занятках, таму выкладчык павінен загадзя пабудаваць сістэму самастойнай работы з улікам яе форм, мэты, адбіраючы вучэбную і навуковую інфармацыю і сродкі камунікацый, прадумваючы ролю студэнта ў гэтым працэсе і свой удзел у ім.

Пытанні для самастойнай працы студэнтаў, названыя ў рабочай праграме дысцыпліны, прапануюцца выкладчыкамі ў пачатку вывучэння дысцыпліны.

Змест дзейнасці выкладчыка і студэнта пры выкананні самастойнай работы

Асноўныя характарыстыкі	Дзейнасць выкладчыка	Дзейнасць студэнтаў
Мэта выканання СР	-тлумачыць мэту і сэнс выканання СР; -дае разгорнуты інструктаж аб патрабаваннях, прад'яўляемых да СР і спосабах яе выканання; -дэманструе ўзор СР	-разумее і прымае мэту СР як асобасна значную; -знаёміцца з патрабаваннямі да СР
Матывацыя	-раскрывае тэарэтычную і практычную значнасць выканання СР, тым самым фарміруе ў студэнта пазнавальную патрэбу і гатоўнасць да выканання СР; матывуе студэнта на дасягненне поспеху	-фарміруе ўласную пазнавальную патрэбу у выкананні СР; -фарміруе ўстаноўку і прымае рашэнне аб выкананні СР
Кіраванне	-ажыццяўляе кіраванне шляхам мэтанакіраванага ўздзеяння на працэс выканання СР; -дае агульныя арыенціры выканання СР	-на аснове валодання абагульненым прыёмам сам ажыццяўляе кіраванне СР (праектуе, плануе, рацыянальна размяркоўвае час і г.д.)
Кантроль і карэкцыя выканання	-ажыццяўляе папярэдні кантроль, які прадугледжвае выяўленне зыходнага ўзроўню гатоўнасці студэнта да выканання СР; -ажыццяўляе выніковы кантроль канчатковага выніку выканання СР	-ажыццяўляе бягучы аперацыйны самакантроль за ходам выканання СР; -выяўляе, аналізуе і выпраўляе дапушчаныя памылкі, уносіць карэктывы ў работу, адсочвае ход выканання СР; -вядзе пошук аптымальных спосабаў выканання СР; -ажыццяўляе рэфлексіўнае стаўленне да ўласнай дзейнасці;

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

		-ажыццяўляе выніковы самакантроль выніку СР
Ацэнка	-на аснове параўнання выніку з узорам, загадзя зададзенымі крытэрамі дае ацэнку СР; -выяўляе тыповыя памылкі, падкрэслівае станоўчыя і адмоўныя бакі, дае метадычныя парады па выкананні СР, намячае далейшыя шляхі выканання СР; -устанаўлівае ўзровень і вызначае прагрэс студэнта, фарміруе ў яго матывацыю дасягнення поспеху ў вучэбнай дзейнасці	-на аснове суаднясення выніка з мэтай дае самаацэнку СР, сваім пазнавальным магчымасцям, здольнасцям і якасцям

Пазааўдыторная самастойная работа студэнтаў (далей самастойная праца) - планаваная вучэбная, вучэбна-даследчая, навукова-даследчая дзейнасць студэнтаў, якая ажыццяўляецца ў пазааўдыторны час па заданні і пры метадычным кіраўніцтве выкладчыка, але без яго непасрэднага ўдзелу. Яна ўключае ў сябе:

-падрыхтоўку да аўдыторных заняткаў (лекцый, практычных, семінарскіх і інш.) і выкананне адпаведных заданняў;

-самастойную працу над асобнымі тэмамі навучальных дысцыплін у адпаведнасці з вучэбна-тэматычнымі планамі;

-напісанне рэфератаў, дакладаў, эсэ;

-выкананне пісьмовых кантрольных і курсавых работ;

- падрыхтоўку да ўсіх відаў кантрольных выпрабаванняў, у тым ліку да залікаў;

-удзел у навуковых і навукова-практычных канферэнцыях, семінарах, кангрэсах і т.п.

Выкананне любога віду самастойнай работы прадугледжвае праходжанне студэнтамі наступных этапаў:

-вызначэнне мэты самастойнай работы;

- канкрэтызацыя пазнавальнай (праблемнай або практычнай) задачы;

-самаацэнка гатоўнасці да самастойнай працы па рашэнні пастаўленай задачы;

-выбар адэкватнага спосабу дзеянняў, які вядзе да вырашэння задачы (выбар шляхоў і сродкаў для яе рашэння);

-планаванне (самастойна ці з дапамогай выкладчыка) самастойнай работы па рашэнні задачы;

-рэалізацыя праграмы выканання самастойнай работы.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Метадычныя парады і рэкамендацыі да заданняў

Усе тыпы заданняў, што выконваюцца студэнтамі, у тым ліку ў працэсе самастойнай работы, так ці інакш утрымліваюць устаноўку на набыццё і замацаванне Дзяржаўным адукацыйным стандартам вышэйшай адукацыі аб'ёму ведаў, а таксама на фарміраванне ў рамках гэтых ведаў некаторых навыкаў разумовых аперацый – уменне ацэньваць, аналізаваць, параўноўваць, каментаваць і г.д. Некаторыя заданні патрабуюць тлумачэння:

1. Пракаментаваць выказванне - растлумачыць, якая ідэя пакладзена ва ўрыўку, аб якой пазіцыі яе аўтара яна сведчыць.

2. Параўнаць - выявіць падабенства і адрозненне пазіцый па пэўных прыкметах.

3. Абгрунтаваць адзін з некалькіх прапанаваных варыянтаў адказу - прывесці аргументы на карысць правільнасці выбранага варыянту адказу і паказаць, у чым памылковасць іншых варыянтаў.

4. Аргументаваць (абгрунтаваць, даказаць, растлумачыць) адказ.

5. Правесці аналіз – раскласці вывучаемыя з'явы на складовыя часткі, супаставіць іх з мэтай выяўлення ў іх істотнага і неабходнага.

6. Тэзісна выкласці ідэю, канцэпцыю, тэорыю – з выкарыстаннем матэрыялу вучэбных дапаможнікаў і іншай літаратуры, коратка, але не ў шкоду зместу сфармуляваць асноўныя палажэнні вучэння.

7. Адлюстраваць схематычна - значыць раскрыць змест адказу ў выглядзе табліцы, малюнка, дыяграмы і іншых графічных формаў.

Важным складнікам самастойнай пазааўдыторнай падрыхтоўкі з'яўляецца праца з літаратурай па ўсіх відах заняткаў: семінарскіх, практычных, пры падрыхтоўцы да залікаў, экзаменаў, тэсціравання, удзелу ў навуковых канферэнцыях.

Уменне працаваць з літаратурай азначае навучыцца асэнсавана карыстацца крыніцамі. Перш чым прыступіць да засваення навуковай літаратуры, рэкамендуецца чытанне падручнікаў і навучальных дапаможнікаў.

Вывучэнне навуковай, вучэбнай і іншай літаратуры патрабуе вядзення працоўных запісаў.

Форма запісаў можа быць вельмі разнастайнай: просты або разгорнуты план, тэзісы, цытаты, канспект. Студэнтам рэкамендуецца самастойна выконваць даклады, індывідуальныя пісьмовыя заданні і практыкаванні, прапанаваныя пры падрыхтоўцы да семінарскіх заняткаў. Праца, звязаная з рашэннем гэтых задач і практыкаванняў, уяўляе сабой від інтэлектуальнай практычнай дзейнасці. Яна спрыяе выпрацоўцы ўмення і звычкі рабіць што-небудзь правільна, а таксама замацаванню навыкаў і ведаў па праблеме.

Метадычныя рэкамендацыі па напісанні пісьмовых, навукова-даследчых работ студэнтаў

Напісанне пісьмовых навукова-даследчых работ студэнтаў вырашае шэраг задач:

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

-навучанне студэнтаў самастойнаму пошуку і адбору вучэбнай і спецыяльнай навуковай літаратуры па прадмеце;

-прывіццё навыкаў рэферыравання навуковых артыкулаў па праблематыцы вывучаемых дысцыплін;

-выпрацоўка ўменняў падрыхтоўкі рэфератаў, дакладаў, выступаў і паведамленняў;

-набыццё вопыту выступленняў з дакладамі на семінарскіх занятках;

-сістэматызацыя, замацаванне і пашырэнне тэарэтычных і практычных ведаў і навыкаў па вывучаемых дысцыплінах;

- далучэнне студэнтаў да вырашэння праблемных пытанняў па абранай тэме работы;

-навучанне студэнтаў выкладаць матэрыял у выглядзе стройнай сістэмы тэарэтычных палажэнняў, звязаных лагічнай паслядоўнасцю і падмацаваных прыкладамі з практыкі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

ПЕРАЛІК РЭКАМЕНДУЕМЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ

Для кантролю якасці адукацыі выкарыстоўваюцца наступныя сродкі дыягностыкі:

- ацэнка рашэння тыпавых заданняў;
- крытэрыяльна-арыентаваныя тэсты па асобных раздзелах дысцыпліны і дысцыпліне ў цэлым;
- вуснае апытанне падчас заняткаў;
- ацэнка рэфератаў па асобных раздзелах дысцыпліны з выкарыстаннем манаграфічнай і перыядычнай літаратуры;
- залік.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

КРЫТЭРЫІ АЦЭНЬВАННЯ АДУКАЦЫЙНЫХ ВЫНІКАЎ СТУДЭНТАЎ

	Крытэрыі ацэнкі
не залічана	Адмова ад адказу, поўная адсутнасць прафесійных кампетэнцый, фрагментарныя веды ў рамках адукацыйнага стандарту; веданне асобных фактаў з літаратурных крыніц, якія рэкамендаваны праграмай дысцыпліны, няздольнасць выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію, пасіўнасць на семінарскіх занятках. Адсутнасць поўнага аб’ёму ведаў у межах адукацыйнага стандарту; веданне часткі асноўнай літаратуры, якая рэкамендавана вучэбнай праграмай; значныя лінгвістычныя і лагічныя памылкі ў выкарыстанні навуковай тэрміналогіі; няздольнасць арыентавацца ў асноўных тэорыях і канцэпцыях дысцыпліны.
залічана	Дастатковы аб’ём ведаў у межах агульнаадукацыйнай стандарту; засваенне асноўнай літаратуры, якая рэкамендавана вучэбнай праграмай; уменне выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію і рабіць высновы без істотных памылак; здольнасць арыентавацца ў асноўных тэорыях і канцэпцыях прадмета і даваць ім ацэнку; праца на семінарскіх занятках пад кіраўніцтвам выкладчыка; уменне карыстацца навуковай тэрміналогіяй, здольнасць рабіць высновы; валоданне асноўнымі тэорыямі дысцыпліны; засваенне асноўнай літаратуры, якая рэкамендавана навуковай праграмай, неістотныя памылкі пры выкананні навучальных і прафесійных задач. Сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах і тэмах вучэбнай праграмы; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі; лагічна вытрыманыя адказы, здольнасць рабіць абгрунтаваныя высновы; засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры праграмы дысцыпліны; здольнасць арыентавацца ў асноўных тэорыях і даваць ім крытычную ацэнку; самастойная і актыўная праца на семінарскіх занятках; ўдзел у групавых абмеркаваннях; валоданне метадамі комплекснага аналізу і здольнасць самастойна вырашаць складаныя праблемы ў рамках вучэбнай праграмы, уменне самастойна выяўляць і выкарыстоўваць унутрыпрадметныя і міжпрадметныя сувязі вучэбнай дысцыпліны; пошукавая творчая дзейнасць па вырашэнні актуальных праблем дысцыпліны.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт
імя Максіма Танка »

ВЫПІСКА З ПРАТАКОЛА

«__» _________ 2014 г. г. Мінск №__

пасяджэння кафедры гісторыі Беларусі

Старшыня – М.М. Забаўскі
Сакратар – Н.А. Гурыновіч
Прысутнічалі: Барабаш Н.В., Вялікі А.Ф., Забаўскі Н.М., Жмуроўскі С.Д., Канапацкая З.І., Лютая А.Э., Пракапович Л.Э., Рацько А.Ф., Шкуцько Л.Л.

Парадак дня:
СЛУХАЛІ:

Аб рэкамендацыі да зацвярджэння вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне: «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцяў профілю А-педагогіка.

ВЫСТУПІЛІ:

Загадчык кафедры, прафесар Люты А.М. прапанаваў рэкамендаваць да зацвярджэння вучэбную праграму ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне: «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцяў профілю А-педагогіка.

ВЫРАШЫЛІ:

Рэкамендаваць да зацвярджэння вучэбную праграму ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне: «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцяў профілю А-педагогіка.

Загадчык кафедры А.М.Люты

Сакратар Н.А.Гурыновіч

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт
імя Максіма Танка »

ВЫПІСКА З ПРАТАКОЛА

«___» _________ 2014 г. г. Мінск №___

пасяджэння савета гістарычнага факультэта

Старшыня – М.М. Забаўскі
Сакратар – І.І. Сержановіч
Прысутнічалі: Багдановіч І.І., Варывончык І.В., Жытко А.П., Корзюк А.А., Люты А.М., Тугай У.В., Мініцкі М.І., Фамін В.М., Чыкалава І.Р.

Парадак дня:
СЛУХАЛІ:
Аб рэкамендацыі да зацвярджэння вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне: «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцяў профілю А-педагогіка.

ВЫСТУПІЛІ:
Загадчык кафедры, прафесар Люты А.М. прапанаваў рэкамендаваць да зацвярджэння вучэбную праграму ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне: «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцяў профілю А-педагогіка.

ВЫРАШЫЛІ:
Рэкамендаваць да зацвярджэння вучэбную праграму ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне: «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцяў профілю А-педагогіка.

Старшыня М.М.Забаўскі

Сакратар І.І.Сержановіч

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

РЭЦЭНЗІЯ

на вучэбную праграму «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для ВНУ, падрыхтаваную кафедрай гісторыі Беларусі ўстановы адукацыі "Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка"

Прадстаўленая на рэцэнзію вучэбная праграма «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцей профілю А – педагогіка аформлена ў адпаведнасці з нарматыўнымі патрабаваннямі. Дакладна пастаўлены мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны, вызначаны камтетэнцыі, якімі павінен авалодаць студэнт. Абгрунтавана актуальнасць вывучэння дысцыпліны.

У змест праграмы ўключаны раздзелы, якія паслядоўна раскрываюць асноўныя этапы станаўлення і развіцця грамадскай думкі Беларусі: "Фарміраванне беларускай дзяржаўнасці. Уплыў хрысіянства на генезіс грамадска-палітычнай думкі старажытнай Беларусі", "Грамадска-палітычная думка ў эпоху Адраджэння і Рэфармацыі", "Палітычная і прававая думка ў перыяд Контррэфармацыі і панавання клерыкальнай ідэалогіі", "Асветніцкія ідэі і іх уплыў на грамадска-палітычнае жыццё ў Беларусі", "Грамадска-палітычная думка ў першай палове XIX ст.", "Актывізацыя грамадска-палітычнага жыцця ў Беларусі ў другой палове XIX-пачатку XX стст.", "Беларускі нацыянальны рух у перыяд абвяшчэння і стварэння беларускай дзяржаўнасці (1917–1920 гг.)", "Грамадска-палітычная думка ў Беларусі ў 1920–1930-я гг.", "Асаблівасці грамадскага жыцця ў пасляваенны перыяд. (1945 – 1990 гг.)", "Грамадска-палітычнае развіццё Рэспублікі Беларусь на сучасным этапе. Станаўленне новых духоўных каштоўнасцей ў грамадстве".

Асноўныя палажэнні праграмы адлюстроўваюць працэсы станаўлення і развіцця грамадскай думкі ў Беларусі праз прызму нацыянальнай культуры, этнічнай і рэлігійнай свядомасці народа.

Праграма накіравана на вывучэнне ў храналагічнай паслядоўнасці адносіны розных груп людзей, пэўных асоб да падзей і фактаў сацыяльнага жыцця. У цэнтры ўвагі стан массавай свядомасці, які адлюстроўвае погляды

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

грамадства або яго часткі на з’явы і працэссы сацыяльна-палітычнай і сацыяльна-культурнай рэчаіснасці.

Вывучэнне дадзенай дысцыпліны дапаможа ўнесці ўклад у фарміраванне патрыятычнага светапогляду студэнтаў. Праз раскрыццё зместу праграмы магчыма азнаёміцца з жыццём і дзейнасцю, духоўнай спадчынай выдатных дзеячаў гісторыі, навукі, культуры, палітыкі Беларусі.

Рэцэнзент –
кандыдат гістарычных навук,
дацэнт, дацэнт кафедры тэорыі
і гісторыі дзяржавы
і права Акадэміі кіравання
пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь А.А. Цобкала

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

РЭЦЭНЗІЯ

на вучэбную праграму «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцей профіля А – педагогіка

Прадстаўленая на рэцэнзію вучэбная праграма «Гісторыя грамадскай думкі Беларусі» для спецыяльнасцей профіля А – педагогіка адпавядае патрабаванням сучаснага ўзроўню развіцця ведаў аб гісторыі грамадскай думкі. Праграма складаецца з тлумачальнай запісцы, тэматычнага плана, праграмнага зместу, спісу асноўнай і дадатковай літаратуры, грунтоўных метадычных рэкамендацый па арганізацыі самастойнай работы студэнтаў.

Актуальнасць вывучэння дысцыпліны абумоўлена неабходнасцю выпрацоўкі ў студэнтаў навуковага погляду на гісторыю грамадскай думкі, якая развівалася ў працэссе ўзаемадзеяння разнастайных сацыяльна-эканамічных, этнакультурных, геапалітычных і культурна-цывілізацыйных фактараў.

Вывучэнне дысцыпліны дазволіць вызначыць генэзіс беларускай грамадскай думкі ў цеснай сувязі з гісторыяй нацыянальнай культуры і фарміраваннем этнічнага аблічча беларускага народа на агульнаеўрапейскім фоне; прасачыць канфесійны, сацыяльны, палітычны склад удзельнікаў грамадска-палітычнага руху на розных гістарычных этапах.

Праграма складзена на аснове прынцыпаў гістарызму, аб’ектыўнасці і каштоўнаснага падыходу, па храналагічна-праблемнай методыцы. Такім чынам праграма ўлічвае фарміраванне грамадскай думкі Беларусі на працягу стагодзяў. Навукова-метадычны змест і структура праграмы адлюстроўвае спецыфіку працэса атрымання адукацыі ў вышэйшай школе.

Вывучэнне спецкурса павінна садзейнічаць фарміраванню ў студэнтаў асабістых сацыяльна-значымых кампетэнцый: кампетэнцыі культурна-каштоўнаснай і асабістай арыентацыі; кампетэнцыі патрыятызму і грамадзянскай адказнасці; кампетэнцыі сацыяльнага ўзаемадзеяння; кампетэнцыі самаўдасканалення. Фарміраванне ў студэнтаў сацыяльна-

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

каштоўнасных кампетэнцый павінна ажыццяўляцца паралельна з развіццём прафесійнай кампетэнцыі як інтэгранаванага выніка адукацыі ва ўніверсітэце.

Рэцэнзуемая праграма распрацавана на высокім навукова-метадычным узроўні і можа быць рэкамендавана ў якасці базавай для спецыяльнасці профіля А – педагогіка.

Рэцэнзент –
кандыдат гістарычных навук, дацэнт,
дацэнт кафедры славянскай гісторыі
і метадалогіі гістарычнай навукі С.А. Талмачова

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ